

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

7 mei 2008

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw Marijke Dillen en de heer Filip Dewinter –

houdende invoering van een geboortepremie

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Gerda Van Steenberge**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Luc Martens.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack,
de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;
mevrouw Sonja Claes, de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera
Jans, de heer Luc Martens;
de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van
der Borgh;
de heer Bart Caron, mevrouw Elke Roex, de heer Bart Van
Malderen.

Plaatsvervangers:

de heer Erik Arckens, mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer
Johan Deckmyn, mevrouw An Michiels, de heer Leo Pieters;
mevrouw Cathy Berx, de heer Paul Delva, de dames Cindy
Franssen, Tinne Rombouts;
de dames Hilde Eeckhout, Fientje Moerman, de heer Bob
Verstraete;
de dames Else De Wachter, Michèle Hostekint, Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

mevrouw Helga Stevens;
mevrouw Mieke Vogels.

Zie:

1279 (2006-2007)

– Nr. 1: Voorstel van decreet

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak op 11 maart 2008 het voorstel van decreet houdende invoering van een geboortepremie.

1. Toelichting door mevrouw Marijke Dillen, eerste indiener

Mevrouw *Marijke Dillen* licht toe dat dit voorstel van decreet kadert in een ondersteuningspolitiek voor het gezin. Het geboortecijfer is in Vlaanderen nog altijd heel laag, ondanks een lichte stijging. Het gemiddelde bedraagt 1,74 kind per vrouw en dat is onvoldoende. Dat leidt tot een negatieve demografische ontwikkeling. Als deze situatie blijft bestaan, zal ze tegen het midden van deze eeuw tot problemen leiden. De vergrijzing van de bevolking kan problematische gevolgen hebben. De Studiecommissie voor de Vergrijzing heeft berekend hoeveel de uitgaven voor de sociale zekerheid jaar na jaar zullen stijgen ten gevolge van die vergrijzing. Het probleem van de vergrijzing is echter ruimer dan alleen de sociale zekerheid.

De voorgestelde maatregel zou een positieve invloed moeten hebben op het geboortecijfer. Bij het nemen van maatregelen die erop gericht zijn gezinnen te stimuleren om meer kinderen te krijgen, moet men bedenken dat het eigenlijk de bedoeling zou moeten zijn dat vrouwen gemiddeld 2,1 kind krijgen. Het is duidelijk dat er bij jonge gezinnen zeker een kinderswens bestaat en dat velen zelfs zouden kiezen voor twee of drie kinderen. De realisatie van die kinderswens wordt echter om diverse redenen uitgesteld: beroepsmatige, organisatorische en psychologische redenen en moeilijkheden bij de combinatie van gezin en arbeid. Veel mensen durven deze stap niet te zetten om financiële redenen.

In verschillende ons omringende landen wordt er wel degelijk een gezinsbeleid gevoerd, waarbij de kinderswens centraal staat. Mevrouw Dillen verwijst daarbij naar Duitsland, naar Frankrijk, dat nu de vruchten plukt van een genereus gezinsbeleid en naar Italië waar verschillende steden het initiatief hebben genomen tot het toekennen van een bijkomende geboortepremie. In sommige steden kan de premie zelfs oplopen tot 10.000 euro per geboorte.

Het Vlaams regeerakkoord verwijst naar het dalende geboortecijfer en naar de problematische demografische evolutie. Daarom is het belangrijk om binnen het gezinsbeleid aandacht te besteden aan gezinsvriendelijke maatregelen, in het bijzonder om jonge gezinnen te stimuleren tot gezinsuitbreiding. Er zijn nog andere maatregelen mogelijk die het realiseren van de kinderswens kunnen bevorderen, bijvoorbeeld

het toekennen van een gezinstoelage, maar dat wordt jammer genoeg niet gesteund door de meerderheid. Toch blijft ze erbij dat het belangrijk is positieve signalen te geven aan de gezinnen.

Een dergelijke geboortepremie kan worden gefinancierd uit de algemene middelen van de Vlaamse Gemeenschap. Het moet de bedoeling zijn om de sociale zekerheid zo snel mogelijk te regionaliseren. De geboortepremie kan daarbij ingepast worden in het geheel van de sociale zekerheid. De geboortepremie moet hoog genoeg zijn om de reële kosten te dekken die gepaard gaan met een geboorte en die vandaag niet worden gedekt door de bestaande geboortepremie.

Inzake de bevoegdheid merkt ze op dat het gaat om maatregelen die kaderen in het gezinsbeleid. Daarvoor heeft ze in de toelichting verwezen naar arresten van het Grondwettelijk Hof. Er kan dus geen discussie over bestaan dat deze maatregelen behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Bespreking

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* verwijst naar de opmerkingen die ze heeft gemaakt bij de bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw Dillen houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen (*Parl. St. Vl. Parl. 2006-2007, nr. 1278/2*). Ze is van oordeel dat de geboortepremie, net als de kinderbijslag, deel uitmaakt van de sociale zekerheid. Vlaanderen is terzake dus niet bevoegd.

Verder meent ze dat de omvang van de bestaande geboortepremie, in functie van het aantal kinderen, al weergeeft welke som de overheid wil spenderen voor het stimuleren van de realisatie van de kinderswens. Ze meent dat het bestaande pakket van maatregelen – de geboortepremie, de kinderbijslag en de schoolpremies – voldoende is. De parlementsleden moeten erover waken dat de geplande uitbreiding van de schoolpremies nog vóór het einde van de regeerperiode wordt gerealiseerd. Er zijn trouwens ook oplossingen uitgewerkt voor bepaalde groepen van mensen die niet binnen een klassiek gezinsverband leven.

Ze betwijfelt of de voorgestelde maatregelen een oplossing zijn voor de vergrijzingsproblematiek en of ze kunnen bijdragen tot een toename van het aantal geboorten. Zelfs in landen waar onlangs een premie werd ingevoerd, is gebleken dat dit niet de meest wenselijke manier is om aan geboortepolitiek te doen. Ze denkt ook dat de keuze van het aantal kinderen binnen een gezin iets is tussen twee partners, in functie van hun financiële draagkracht, de

ontwikkeling van hun carrière, en dergelijke meer. Ze zou het geen goed signaal vinden indien de overheid in die kwestie met al te veel regelgeving zou tussenkomen.

Dit betekent niet dat haar fractie geen voorstander is van een regionalisering van deze materie. Op dit ogenblik is dit echter geen Vlaamse bevoegdheid.

Mevrouw *Elke Roex* sluit zich aan bij de opmerkingen van de vorige spreker. Ze merkt nog op dat artikel 1 van het voorstel van decreet luidt: "Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.". Deze maatregel kan echter alleen gelden voor kinderen die in het Vlaamse Gewest worden geboren of geadopteerd. Bovendien moeten ze vijf jaar ononderbroken in het Vlaamse Gewest verblijven. Brusselaars zijn dus per definitie uitgesloten van deze maatregel. Daaruit blijkt dat het gaat om een maatregel waarvoor de Vlaamse Gemeenschap niet bevoegd is. In Brussel kan de Vlaamse Gemeenschap zich voor gemeenschapsaangelegenheden immers niet richten tot personen. Daarom vindt ze dit geen goed voorstel van decreet.

De heer *Tom Dehaene* sluit zich aan bij de twee vorige sprekers. Ook hij had immers vragen bij de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap in deze kwestie. Artikel 1 zegt dat het gaat om een gemeenschapsaangelegenheid, maar verder is er in de tekst sprake over gewesten. Dat is een contradictie.

Op federaal niveau is er op dit ogenblik al een geboortepremie. Als men een uitbreiding ervan noodzakelijk acht, moet die op het federale niveau worden bepleit. Ook hij is van oordeel dat een dergelijke premie niet de hoofdreden kan of mag zijn voor een gezinsuitbreiding. Hij denkt dat het net de gezinnen met een iets lager inkomen zijn die gemiddeld wat meer kinderen hebben, al heeft hij daarover geen exacte cijfers.

Hij denkt dat de middelen op Vlaams niveau het best worden ingezet voor een ondersteunend beleid. Hij denkt daarbij vooral aan opvoedingsondersteuning, waarover hij zopas nog een interessante studiedag van de Gezinsbond heeft meegemaakt. Hij denkt ook aan de kinderopvang, waarvoor de minister de voorbije weken nog bijkomende initiatieven heeft genomen. Dat is volgens hem effectiever dan een eenmalige premie, die bepaalde mensen misschien aanzet tot het krijgen van meer kinderen, maar dan om de verkeerde redenen.

Mevrouw *Marijke Dillen* antwoordt dat het argument altijd is dat er andere maatregelen zijn of aangekondigd worden. Zolang die maatregelen echter alleen aangekondigd worden, zijn ze er niet echt. Ze is heel benieuwd naar de realisaties van het komende

jaar. Ze benadrukt nog dat dit voorstel niet zo vreemd is: in andere landen werd het immers gerealiseerd.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Op dit artikel worden geen verdere opmerkingen geformuleerd.

Artikel 1 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 5.

Artikelen 2 tot 5

Op deze artikelen worden geen opmerkingen geformuleerd.

De artikelen 2 tot 5 worden verworpen met 9 stemmen tegen 5.

4. Eindstemming

Het voorstel van decreet houdende invoering van een geboortepremie wordt verworpen met 9 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Gerda VAN STEENBERGE

De voorzitter,

Luc MARTENS
